

Література:

1. Браташ Н. Метод проєктів у програмі сприяння науковій творчості учнів (Н.Браташ. Завуч (Шкільний світ). – 2004. – №34. – С.2-5. – 2008. – №34. – С.2 – 5.
2. Гєдина Н.И., Колкова Н.И., Скапор И.Л., Стародубова Г.А. Формирование информационной культуры личности в библиотеках и образовательных учреждениях / Н.И. Гєдина: Учебно-метод. пособие. – 2-е изд., перераб. – М.: Школьная б-ка, 2005. – 296 с.
3. Голуб Г.Б., Перельгина Е.А., Чуракова О.В. «Метод проєктів - технологія компетентності - орієнтованого формування». Книжная полка - Методолітература - Общее образование. 2009. – С.176
4. Драсан О. Проєктина технологія у навчально – виховному процесі / О.Драсан. Рідна школа.-2006.-№8.-С.27.
5. Єжак Є. Основи проєктної діяльності учнів / Є.Єжак. Школа. – 2007. – №11. – С.33.
6. Заїцева І. Впровадження проєктних технологій у навчально – виховний процес загальноосвітньої школи / І.Заїцева. Економіка в школах України. – 2008. – №3. – С.2.
7. Полат Е.С. «Нові педагогічні та інформаційні технології в системі освіти» / Е.С. Полат – К., 2000. С.175
8. Шорохова Т.И. Суцільність, структура і компоненти інформаційної культури личности обучающихся в условиях дистанционного обучения / Т. И. Шорохова. Хрестоматія матеріалів по формуванню інформаційної культури личности - М.: БИНОМ, 2008г. – 125с.

References:

1. Bratash N. Metod proektiv i programi spry'yanu naukovij tvorchosti uchniv / N.Bratah. Zavuch (Shkil'nyj svit). – 2004. – #34. – S.2-5. – 2008. – # 34. – S.2 – 5.
2. Gendy'na N.Y., Kolkova N.Y., Sky'por Y.L., Starodubova G.A. Formy rovanu'e y' informaciy onnoj kul'tury ly'chnosty' v by'bly'otekah y' obrazovatel'ny'x uchrezhdeniy' y'ax / N.Y'. Gendy'na: Uchebno-metod. posoby'e. – 2-e y'zd., pererab. – M.: Shkol'naya b-ka, 2005. – 296 s.
3. Golub G.B., Perelby'g'na E.A., Churakova O.Y. «Metod proektiv - tehnologiya kompetentnosti - ori'yentirovanogo obrazovany'ya». Kny'zhnaya polka - Metodoly'teratura - Obshhee obrazovany'e. 2009. – S.176
4. Dragan O. Proektna tehnologiya u navchal'no – vy'xovnomu procesi / O.Dragan. Ridna shkola.-2006.-# 8.-S. 27.
5. Yezhak Ye. Osnovy' proektivnoy diyal'nosti uchniv / Ye.Yezhak. Shkola. – 2007. – # 11. – S. 33.
6. Zajceva I. Vprovadzhennya proektiv'x tehnologij u navchal'no – vy'xovny'j proces zagal'noosvit'ny' shkoly / I.Zajceva. Ekonomika v shkolax Ukrainy'. – 2008. – # 3. – S. 2.
7. Polat E.S. «Novi pedagogichni ta informacijni tehnologiji v sy'stemi osvity'» / E.S. Polat – K., 2000.S.175
8. Shorokova T.Y. Sushhnost', struktura y' komponenty y' informaciy onnoj kul'tury ly'chnosty obuchayushly' hzu v uslovy' y'ax dy'stancy onnogo obuchenu'ya / T. Y. Shorokova. Hrestomaty'ya materiy'alo'v po formy rovanu'yu y' informaciy onnoj kul'tury ly'chnosty' - M.: BY'NOM, 2008g. – 125s.

УДК 37.091.12:373.2:796.012.3-053.4

аспірант Кошєль В. М.

Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка (м. Чернігів)

ВИЗНАЧЕННЯ КРИТЕРІЇВ ТА ПОКАЗНИКІВ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО НАВЧАННЯ РУХОВИХ ДІЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Анотація. У статті висвітлюються основні наукові підходи до визначення рівня сформованості професійної готовності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів; виділені і обґрунтовані критерії та показники професійної готовності студентів до навчання рухових дій дітей дошкільного віку.

Ключові слова: професійна готовність, рівні, критерії, показники професійної готовності, рухові дії, діти дошкільного віку.

Анотація. В статті освещаются основные научные подходы к определению уровня сформированности профессиональной готовности будущих воспитателей дошкольных учебных заведений; выделены и обоснованы критерии и показатели профессиональной готовности студентов к обучению двигательным действиям детей дошкольного возраста.

Ключевые слова: профессиональная готовность, уровни, критерии, показатели профессиональной готовности, двигательные действия, дети дошкольного возраста.

Annotation. The article reveals main scientific approaches to indicating of level of vocational preparation of future educators of kindergartens. There are criteria and indicators of students' vocational preparation to physical training of preschool children in the article. Author suggests and gives a characteristics of motivational, acsiological, theoretic-cognitive, motion-actional, projective-modelating criteria of this process. The approbation of these criteria will provide the effectiveness of students' preparation to vocational activity.

Key words: professional readiness level, criteria, indicators of professional readiness, motor actions, pre-school children.

Вступ. Інтенсивний розвиток суспільного дошкільного виховання обумовлює необхідність підготовки професійних педагогів, які зможуть кваліфіковано керувати складним процесом виховання дітей дошкільного віку. Перебудова системи освіти України пов'язана з підвищенням вимог до рівня науково-теоретичної та професійно-педагогічної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Від ефективності професійної діяльності яких залежить: стан здоров'я дітей, своєчасне оволодіння природними руховими уміннями і навичками, розвиток фізичних якостей, подолання гіподинамії, виховання стійкого інтересу до різних видів рухової діяльності.

Аналіз наукових досліджень з проблеми. Теоретичну основу визначення основних критеріїв і показників рівня професійної готовності майбутніх вихователів до фізичного виховання дітей складають наукові дослідження відомих вчених: Л.В.Артемової [1], І.Д.Бєха [2], Г.В.Бєслєнської [3], О.Л.Богінч

[4], Е.С.Вільчовського [7], О.І.Курка [5], С.А.Петренко [8] та ін. Аналіз психолого-педагогічної літератури стосовно професійної підготовки фахівців з фізичної культури свідчить про те, що досліджувана проблема розглядається науковцями в різних аспектах. Так, особливе місце займає розгляд питання професійної спрямованості особистості в наукових роботах Н.В.Кузьміної [7], О.М.Леонтьєва [8], Н.В.М'ясищева [7] та ін.

Найбільш змістовно критерії фахової компетентності майбутніх вихователів запропоновані Г.В.Беленькою [3]. Ці критерії вона поділяє на дві групи: зовнішні і внутрішні. Зовнішні можуть бути сприйняті всіма оточуваними, оскільки проявляються у результаті діяльності фахівця, можуть бути зафіксовані й оцінені. Проявляються вони на рівні поведінки і діяльності. Кожний з критеріїв визначається показниками та проявами. До них відносяться:

1. Якість оволодіння системою загальнокультурних та професійних знань.
2. Оволодіння системами узагальнених і більш часткових фахових дій (прийомів, способів діяльності), шляхами їх перенесення і знаходження – професійними уміннями і навичками.
3. Результативність діяльності та стабільність досягнутого результату.

Критерії, які віднесені Г.В.Беленькою до групи внутрішніх – більш приховані. Вони проявляються на рівні відносин і психологічних станів, не завжди можуть бути чітко виявлені і оцінені оточуваними людьми і свідчать про самоактуалізацію особистості. Мова йтиме про такі критерії:

1. Спрямованість – стійка і змістова мотивація до педагогічної діяльності; гуманно-оптимістичне ставлення до своїх вихованців і велика любов до них.
2. Оволодіння способами управління своїми психічними процесами (емоціями, волею тощо) та своєю провідною діяльністю (в умовах навчання у ВНЗ).
3. Самооцінка як і самопізнання у цілому, професійне самопізнання актуалізується під впливом певної мотивації, що визначено своєрідністю діяльності, спілкування і вихователя і вихованця.

На думку Г.В.Беленької, наявність і оптимальний розвиток всіх, або п'яти компонентів свідчитиме про високий рівень фахової компетентності, чотирьох – добрий, трьох – посередній, і нижче трьох – низький [3].

На думку М.В.Прохорової [7], провідним критерієм професійного становлення майбутнього фахівця є ступінь сформованості професійної позиції, що дає уявлення про міру внутрішнього прийняття нової соціальної ролі, усвідомлення суспільних вимог, сформованості найважливіших поглядів і принципів життя людини. Структурними компонентами орієнтації є знання про свою професію. Л.П.Загородня, вивчаючи професійну готовність майбутніх вихователів, виділяє одним з головних компонентів цієї готовності педагогічну техніку. Виходячи з того, що педагогічна техніка є інтегруючою складовою професійної майстерності педагога, являє собою сукупність педагогічних умінь і залежить у великій мірі від спрямованості педагога, його професійних знань та здібностей, то для її вивчення Л.П.Загородню пропонуються наступні робочі критерії: мотиваційний, теоретичний, комунікативний, методичний [6].

До кожного критерію Л.П.Загородню розроблено індикатори, які в комплексі характеризують якість та кількісну сторону професійних умінь

компонент інформаційної культури. Ми вважаємо, що його формування є базовим при формуванні інформаційної культури молодших спеціалістів, майбутніх товарознавців-комерсантів, так як ця професія вимагає наявності мобільності і значного арсеналу практичних навичок для успішної адаптації у професійному мінливому інформаційному співтоваристві ринкових відносин.

Виділимо етапи проектної діяльності для таких студентів:

- Визначення проблеми, значущої у творчому або дослідницькому плані (актуальності будуть проблема інформаційного шуму, дослідження реклами, маркетингові заходи для привертання уваги, проблема культури торгівлі);
- Планування і стратегія реалізації проекту (з урахуванням професійної спрямованості);
- Дослідницька діяльність: пошук електронних ресурсів з тематики проекту, анкетування, опитування, електронна обробка отриманих результатів, їх аналіз та синтез;
- Створення інформаційного продукту засобами інформаційно-комунікаційних та мультимедіа технологій (рекламний проспект, газета, журнал, презентація, веб-сайт);
- Демонстрація та захист проекту.

Для щонайкращого розкриття обраної теми проектів студенти можуть використовувати різні методи збору інформації (опитування, експеримент, тестування, спостереження), тим самим набуваючи досвіду у роботі з джерелами інформації, респондентами. Вони розкривають свій творчий потенціал у роботі з різними видами програмного забезпечення при створенні інформаційного продукту, розширюють практичні уміння. Важливою умовою успішності проекту є його вдала презентація, тому під час роботи над проектом і його презентації у студентів розвиваються комунікативні, ораторські здібності, розширюється кругозір та ерудиція.

Аналізуючи вимоги до дієво-практичного компоненту інформаційної культури і шлі проектної діяльності можна відзначити їх тотожність у отриманні результату – виховання не просто фахівця торговельно-економічного профілю, а всебічно розвиненої особистості, здатної працювати в умовах інформаційної епохи розвитку суспільства.

Висновки. Таким чином, використання методу проектів є ефективним методом формування дієво-практичного компоненту інформаційної культури майбутніх товарознавців-комерсантів.

Узагальнюючи, виділимо позитивні аспекти проектної діяльності при формуванні інформаційної культури у майбутніх товарознавців-комерсантів.

- Розвиток навичок поведінки у групі;
- Удосконалення комунікативних, ораторських здібностей;
- Удосконалення та поглиблення знань і навичок роботи з інформаційно-комунікаційними технологіями;
- Створення умов для саморозвитку та самоосвіти;
- Розвиток творчих та креативних здібностей;
- Формування відповідальності.

Таким чином, використання методу проектів дозволить підняти рівень інформаційної культури молодших спеціалістів на якісно новий високий рівень. Упровадження проектної технології у навчально-виховний процес є пріоритетним в організації виховної роботи вищих навчальних закладів.

умінні здійснювати цільову творчу діяльність відповідно до поставлених завдань і в умінні оцінювати наявні для таких цілей інформаційні ресурси» [8, с.23].

З означення випливає, що формування дієво-практичного компоненту інформаційної культури відбувається під час діяльності або під її впливом. Саме діяльність висуває вимоги до особистості, стимулює розвиток дієвих якостей, формує конкретні форми поведінки і діяльності. Цим пояснюється застосування методу проєктів при формуванні дієво-практичного компоненту інформаційної культури, як методу, що передбачає, перш за все, діяльність.

Слід зазначити, що використання методу проєктів актуально в умовах гуманізації освіти і концепції особистісно-орієнтованого підходу. Актуальність проєктної діяльності у вищих навчальних закладах пояснюється також своїм дослідницьким, пізнавальним, творчим характером діяльності, який можна успішно застосовувати для підготовки майбутніх спеціалістів економічної, правової, торговельної, технічної та інших сфер проєктної діяльності.

Означення терміну «проєкт» у науковій літературі звучить так: «проєкт – це послання теорії та практики, постановка певного розумового завдання і практичне його виконання» [3, с. 12]. У свою чергу, «метод проєктів – це метод, який дозволяє індивідуалізувати навчально-виховний процес. Він надає можливість студентів проявити творчий потенціал у плануванні, організації і контролі своєї діяльності» [3, с.17].

Є.С. Полат під проєктною діяльністю розуміє «спільну проблему, мету, узгоджені методи вирішення, визначені способи діяльності» [7, с.6].

Г.Б.Голуб метод проєктів визначає як «анатомія 5П: ПРОБЛЕМА, ПЛАНУВАННЯ, ПОШУК, ПРОДУКТ, ПРЕЗЕНТАЦІЯ». [3]. Коротка формула «анатомія 5П» має суттєве змістове навантаження. В ній поставлено проблему, задано вектор стратегії, виділені завдання, що необхідно вирішити для отримання кінцевого продукту. Всі «5П» пов'язані і практично діяльністю різного характеру – пошуковою, пізнавальною, практичною. Інформаційно-комунікаційні технології значно розширюють можливості студентів, як у творчому плані – при створенні інформаційних продуктів, так і у комунікативному плані – при налагодженні контактів та взаємостосунків у групі. Про необхідність їх застосування у проєктній діяльності наголошують О.Драган, Є.Єжак, Є. Перелігінна, Є. Чуракова. Об'єднана, навчально-пізнавальна творча діяльність студентів, повинна бути організована на основі комп'ютерно-комунікаційних технологій, підтверджує Є.Полат. Тому формування дієво-практичного компоненту інформаційної культури найкраще проводити із використанням методу проєктів.

Під час проєктної діяльності студентів, майбутніх товарознавців-комерсантів, з успіхом реалізується розвиток дослідницько-пізнавальної активності, розвиток самостійного мислення, набуваються навички синтезування і аналізу одержаної інформації, формування креативних, творчих здібностей. Участь у проєкті студентів сприяє їх самореалізації і самовдосконаленню, розвитку соціально-значущих здібностей, таких як комунікабельність, взаємодопомога, уміння працювати у групах, відповідальність. Через те, що більшість часу при роботі з проєктом проходить при застосуванні комп'ютерної техніки, глобальної мережі та комунікаційних електронних технологій, у студентів поступово формується дієво-практичний

майбутніх вихователів дошкільного навчального закладу. Застосування цих критеріїв дає можливість встановити зв'язки і залежності між складовими педагогічними техніками та іншими компонентами професійної майстерності. Індикатори характеризуються ступенем прояву, вираженості, глибиною, повнотою, дієвістю, соціальною значимістю досліджуваних сторін об'єкта, самостійністю, творчістю в реалізації професійних умінь. Індикатори в комплексі відображають три рівні розвитку педагогічної техніки: високий, середній, низький [6].

С.А.Петренко, досліджуючи проблему професійної готовності майбутніх вихователів до формування у дітей дошкільного віку основних рухових умінь і навичок, також виділяє критерії визначення рівня сформованості професійної готовності у студентів: мотиваційний, теоретичний, діяльнісний. На основі цих критеріїв встановлює такі рівні професійної готовності: високий (оптимальний), середній (достатній) та низький (критичний) [8].

Аналіз змісту вищезазначених наукових пошуків доводить, що проблема професійної підготовки майбутніх вихователів розглядається в багатьох дослідженнях, але питання підготовки фахівців дошкільної освіти до навчання рухових дій дітей в дошкільних навчальних закладах потребують більш досконалого вивчення.

Мета статті полягає у чіткому обґрунтуванні критеріїв та визначенні показників професійної готовності студентів до навчання рухових дій дітей дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу. На даному етапі сучасних досліджень велика увага приділяється розробці методів педагогічної діагностики.

Процес діагностування навчання являє собою достатньо містке поняття, оскільки включає не тільки контроль, оцінку знань, умінь та навичок студентів, але і з'ясування умов і обставин в яких відбувається процес навчання, збір систематизацію статистичних даних, їх опрацювання та аналіз і отримання чіткого уявлення про ті причини, що сприяють чи перешкоджають досягненню результатів [1, с.12].

На основі вищесказаного для виявлення рівня готовності майбутніх вихователів до навчання рухових дій дітей дошкільного віку нами було розроблено програму обстеження, яка містить: 1) методику обстеження; 2) систему диференціації отриманих результатів за критеріями та показниками.

Розробляючи критерії, слід врахувати те, що вони є основою для порівняння, зіставлення предметів чи явищ між собою, своєрідним еталоном вираження певної якості [7]. Критерії представляють собою сукупність показників, які дозволяють виділити певне явище з числа подібних.

Оскільки професійна готовність вихователя дошкільного навчального закладу до навчання рухових дій дітей дошкільного віку має велику кількість складових і тісно пов'язана з іншими компонентами професійної діяльності, необхідні такі критерії, які цілісно і повно відобразили рівень готовності студентів до фізичного виховання дітей на певному етапі підготовки фахівця дошкільної освіти.

Ураховуючи те, що професійна готовність вихователя дошкільного навчального закладу становить сукупність педагогічних умінь і залежить великою мірою від спрямованості педагога, його професійних знань, умінь та здібностей, нами були визначені критерії готовності фахівців дошкільного профілю до навчання рухових дій дітей дошкільного віку: мотиваційно-

ціннісний, теоретично-когнітивний, рухово-діяльнісний, проєктувально-моделюючий.

На основі аналізу науково-методичної літератури можна виділити основні показники професійної педагогічної готовності студентів до навчання рухових дій дітей дошкільного віку:

1. Мотиваційно-ціннісний:

- позитивна мотивація до майбутньої професійної діяльності;
- наявність потреби в переведенні теоретичних знань на рівень практичних умінь;
- установка на цілеспрямоване навчання дошкільників фізичним вправам, яка ґрунтується на гуманному ставленні до дитини;

- співпадання особистісної мотивації із соціально значимою;

- уміння аналізувати власну педагогічну (фізкультурно-оздоровчу) діяльність, якість педагогічної техніки, що застосовується у фізичному вихованні дошкільників, об'єктивно помічати свої помилки в теоретичній і практичній підготовці до навчання рухових дій дітей дошкільного віку;

- самооцінка – дозволяє вихователю правильно співвідносити свої сили із завданнями різної складності. Неадекватна (завищена або занижена) самооцінка деформує внутрішній світ людини, спотворює її мотиваційну і емоційно-вольову сферу і тим самим перешкоджає гармонійному професійному розвитку.

2. Теоретично-когнітивний:

- наявність професійних знань;
- знання психолого-педагогічних та анатомо-фізіологічних основ формування рухових дій у дошкільників;

- наявність знань про техніку виконання рухів; - наявність знань з основних розділів і тем теорії і методики фізичного виховання дітей дошкільного віку;

- здатність самостійно працювати з науковою, довідковою, методичною літературою, аналізувати її;

- наявність знань традиційних та нетрадиційних оздоровчих технологій, педагогічних інновацій фізкультурно-оздоровчої діяльності дошкільників.

3. Рухово-діяльнісний:

- уміння чітко і правильно здійснювати пояснення і показ рухів;
- уміння, необхідні для здійснення керівництва фізичним розвитком дітей дошкільного віку в процесі навчання рухових дій дітей дошкільного віку;
- творчий підхід у вирішенні різноманітних педагогічних ситуацій під час здійснення навчання рухових дій дошкільників;

- уміння виявляти гучкість у керуванні навчальною діяльністю на заняттях з фізичної культури та в процесі самостійної рухової діяльності дошкільників;

- уміння знаходити індивідуальний підхід до дітей в процесі навчання рухових дій з урахуванням групи здоров'я дитини, її типологічних особливостей, рівня розвитку фізичних якостей.

4. Проєктувально-моделюючий:

- уміння чітко визначати мету, завдання, способи організації дітей дошкільного віку під час навчання рухових дій;
- уміння співвідносити різні форми з фізичного виховання протягом року, місяця, тижня, дня;

Вступ. Стрімкий перехід від постіндустріального до інформаційного суспільства, який супроводжується інформаційно-технічним прогресом та глобалізацією, ставить нові вимоги до вищих навчальних закладів, зокрема, тих, що готують молодших спеціалістів галузі торгівлі. На них покладається важлива задача – готувати майбутніх спеціалістів, здатних успішно адаптуватися і працювати в умовах інформаційного середовища, вільно з ним взаємодіяти. В епоху глобальної інформатизації і інформаційно-технічного прогресу ринкових відносин змінилися вимоги роботодавців до якості підготовки товарознавців-комерсантів, потребою сучасного суспільства є спеціаліст, не тільки компетентний у сфері торговельних відносин, а й з наявним високим рівнем інформаційної культури.

Навчально-виховна система освітніх закладів II-III рівнів акредитації здатна виховувати інформаційну культуру студентів, паралельно з моральним, економічним, правовим, трудовим вихованням. Для вирішення поставленої задачі використовуються різні ефективні методи, одним з яких є метод проєктів.

Метод проєктів досліджували у своїх працях У.Кілпатрік, А.С.Макаренко, А.І.Сергієнко, С.Т.Шацький, В.Н.Шульгін. Останнє десятиріччя у зв'язку з інформаційною освітою проєктну діяльність вивчають не тільки науковці-методисти, а й науковці-педагоги, що досліджують розвиток освітньої системи у векторі розвитку інформаційного суспільства. Ефективності використання методу проєктів в умовах інформаційно-технічного прогресу присвячені роботи Н.Брагаш, І.Зайцевої, О.Драган, Л.Прокофєвої. [5], [3].

Формулювання мети статті та завдань. Мета статті полягає у дослідженні методу проєктів як ефективного методу виховання при формуванні дієво-практичного компоненту інформаційної культури студентів, майбутніх товарознавців-комерсантів. Завданнями статті є обґрунтування доцільності застосування методу, визначення його переваг та перспектив для вищих навчальних закладів.

Виклад основного матеріалу статті. Сучасний підхід до виховної роботи базується на наукових знаннях з психології, педагогіки, соціології. Сьогодні є сенс також ураховувати закони і знання інформаційного середовища.

Науковцями-педагогами чимало праць присвячено виховній діяльності у навчальних закладах. А. Алексюк, С. Вітвицька, О. Винославська, С. Карпенчук, С. Смирнов метою виховної діяльності вбачають виховання соціально-зорієнтованої, самодостатньої творчої особистості з високим рівнем моральної та духовної культури. Зважаючи на вимоги сьогодення, до завдань виховної системи додається ще одне суттєве завдання – формування інформаційної культури. Так вважають Н.Волкова, Н.Гендіна, О.Ільків, Н.Колкова, Г.Стародубова, Т.Шорохова. Досліджуючи інформаційну культуру та особливості її формування у межах вищого навчального закладу вони говорять про її значущість в умовах інформаційного суспільства і виділяють такі компоненти: когнітивний, дієво-практичний, емоційно-ціннісний, комунікативний, мотиваційний. [2],[8]. Кожний компонент має свої характеристики і відповідає за формування окремих особистісних якостей.

У статті хочемо зосередити увагу на методі виховання дієво-практичного компоненту інформаційної культури. За Т. Шороховою дієво-практичний компонент відповідає за систему конкретних практичних умінь особистості зі збирання, передачі, зберігання, опрацювання інформації. Він виявляється в

сохранение и развитие этнических культур предполагается наличие в системе образования равных для всех этносов возможностей реализации своих культурных потребностей.

Резюмируя можно сказать, что будущему гражданину України, проживающему в Крыму, законодательно гарантировано развитие его личности как представителя конкретного этноса. Этническое воспитание способствует воспитанию гражданина и патриота своей страны, способствует овладению богатствами мировой культуры, воспитанию уважения к народам мира.

УДК: 37.034: 377.5
вкладач Руденко Ю. О.

Сумського кооперативного технікуму,
аспірантка

Національної академії педагогічних наук України

Педагогіка

МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК ЕФЕКТИВНЕ ДЖЕРЕЛО ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ТОВАРОЗНАВЦІВ-КОМЕРСАНТІВ

Анотація. Стаття присвячена розкриттю змісту методу проектів, доцільності його застосування при формуванні дієво-практичного компоненту інформаційної культури майбутніх товарознавців-комерсантів в умовах інформаційного середовища. Виділені причини популярності методу проектів у сучасній навчально-виховній системі, переваги його використання у вищих навчальних закладах. Обґрунтована виховна функція методу проектів при формуванні інформаційної культури у студентів.

Ключові слова: метод проектів, дієво-практичний компонент, інформаційна культура, інформаційно-комунікаційні технології.

Анотація. Стаття посвящена раскрытию содержания метода проектов, целесообразности его применения при формировании действенно-практического компонента информационной культуры будущих товароведов-коммерсантов в условиях информационной среды. Раскрыты причины популярности метода проектов в современной учебно-воспитательной системе, преимущества его использования в высших учебных заведениях. Обоснована воспитательная функция метода проектов при формировании информационной культуры студентов.

Ключевые слова: метод проектов, действенно-практический компонент, информационная культура, информационно-коммуникационные технологии.

Annotation. The article is devoted to the disclosure of the contents of project method, the feasibility of its use in the formation of an effective and practical component of personal information culture in the information environment. The advantages of the relevance of project method, the advantages of its use in the educational system of schools that prepare young professionals. Reasonable educational role involvement project method to form an information culture.

Key words: projects method, effective practical component, information culture, information and communication technologies.

- уміння складати перспективне і оперативне планування фізичного виховання дошкільників;
- уміння складати план-конспект різних типів і видів фізкультурних занять та інших форм з фізичного виховання дошкільників;

- уміння розробити власний план чи програму вдосконалення професійних умінь, необхідних для якісного навчання рухових дій дітей дошкільного віку.

Охарактеризовані вище показники дозволяють виділити три рівні сформованості професійної педагогічної готовності студентів до фізичного виховання дітей: високий, середній, низький.

Високий рівень характеризується високим ступенем прояву виділених показників, а саме, сформованістю позитивної мотивації. Провідними є внутрішні мотиви, що породжуються професійною діяльністю, її суспільною користю, бажанням спілкуватися з дітьми, можливістю проявляти творчі здібності в цій сфері. Визначений рівень передбачає наявність:

- свідомої активності, тобто перевагу позитивних емоцій у процесі навчання, засвоєння та вдосконалення рухових дій у дошкільників;
- чітко усвідомленої, яскраво вираженої установки на цілеспрямоване здійснення фізичного розвитку дитини в процесі навчання рухових дій дітей дошкільного віку;

- домінування демократичного стилю спілкування з дітьми;

- глибоких, усвідомлених знань психолого-педагогічних, анатомо-фізіологічних основ і методики фізичного виховання дітей дошкільного віку;

- уміння доцільно добирати зміст рухової діяльності у відповідності з віковими особливостями дітей, їх індивідуальними можливостями та руховою підготовленістю;

- знань і умінь, необхідних для формування рухових дій у практичній роботі з дошкільниками (чітко здійснення показу, пояснення дій та страховки, запобігання виникненню травматизму в процесі виконання фізичних вправ у різних організаційних формах та самостійній руховій діяльності дітей).

Середній рівень характеризується високим ступенем прояву більшої половини виділених показників. Наявна як внутрішня, так і зовнішня мотивація. Мотиваторами часто виступають зовнішні позитивні стимули. У процесі роботи з дітьми виникають як позитивні, так і негативні емоції. Середній рівень передбачає наявність:

- позитивної установки на цілеспрямоване фізичне виховання дошкільників;

- переваги авторитарного стилю взаємодії з дітьми;

- достатніх знань у галузі психолого-педагогічних дисциплін, анатомо-фізіологічних основ і методики навчання рухових дій в дошкільників у цілеспрямованому процесі;

- достатньо сформованих умінь добирати зміст рухової діяльності відповідно до вікових особливостей дітей, їх індивідуальних можливостей та рухової підготовленості;

- достатньо розвинених умінь, які необхідні для успішного формування рухових дій у дошкільників;

Низький рівень характеризується мінімальним проявом половини або ж меншої частини встановлених показників, а саме:

- відсутністю професійно значущих мотивів;

- домінуванням зовнішньої мотивації, яка включає мотиви, що знаходяться за межами професійної педагогічної діяльності (страх осуду) і часто носять негативний характер, тобто студент прагне уникнути неуспіху;
- наявністю негативних емоцій під час формування у дошкільників рухових дій;
- відсутністю вираженої установки на необхідність навчання рухових дій дітей дошкільного віку у процесі рухової діяльності;
- яскравою орієнтацією на ліберальний стиль спілкування з дітьми;
- недостатнім рівнем знань психолого-педагогічних, анатомо-фізіологічних основ і методики формування рухових дій у дітей дошкільного віку у процесі різних форм фізичного виховання (відсутність індивідуального підходу в роботі з дітьми);
- відсутністю умінь доцільно добирати зміст рухової діяльності відповідно до вікових особливостей дітей, їх індивідуальних можливостей та рухової підготовленості;
- невмінням чітко визначити мету, завдання, способи організації дітей з формування рухових дій у дошкільників (робота ведеться за зразком, без урахування конкретної ситуації та індивідуальних і вікових особливостей дітей дошкільного віку).

Для виявлення рівня готовності майбутніх вихователів до навчання рухових дій дітей дошкільного віку запропоновані наступні методи: анкетування, тестування, контрольні роботи, виконання серії педагогічних завдань, написання міні, проведення бесід зі студентами, спостереження за студентами на практиці, математична обробка отриманих даних.

Висновок. Таким чином, застосування комплексного підходу до визначення критеріїв і показників професійної готовності майбутніх вихователів до навчання рухових дій дітей дошкільного віку дає можливість об'єктивно визначити рівень готовності студентів до професійної діяльності і розробити систему методів, форм і засобів поетапного формування умінь фахівця-професіонала згідно Галузевих стандартів вищої освіти й освітньо-кваліфікаційного рівня підготовки. У цьому полягають перспективи подальшого дослідження.

Література:

1. Артемова Л.В. *Пріоритети в підготовці педагогів дошкільного профілю* / Л.В. Артемова // *Дошкільне виховання*. - 2002. - №2. - С. 7-9.
2. Бех І.Д. *Становлення професіонала в сучасних соціальних умовах* / І.Д. Бех // *Педагогіка толерантності*. - 2001. - №2. - С. 157-162.
3. Бєленька Г.В. *Вихователь дітей дошкільного віку: становлення фахівця в умовах навчання. Монографія* / Г.В. Бєленька. - К.: Світлич, 2006. - 304с.
4. Богінч О.Л. *Зміст фахової підготовки педагога в галузі фізичного виховання в умовах ступеневої освіти* / О.Л. Богінч // *Психолого-педагогічні проблеми підготовки вчительських кадрів в умовах трансформації суспільства: Матеріали міжн. науково-теорет. конфер.* - К.: НПУ, 2000. - Випуск 1. - С. 117-120.
5. Вільчовський Е.С. *Теорія та методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб.* / Е.С. Вільчовський, О.І. Курок. - Суми: ВТД "Університетська книга", 2011. - 428 с.

содержания образования на национальную основу. Учебные планы стали более сбалансированными, они закрепили тенденцию обогащения общей культуры и усиление профессионализма педагогических работников, преодоление их предметной заторможенности и ограниченности.

Закон «Об образовании» дал правовую основу для построения национальной системы образования. Согласно закону образовательная сфера Украины ориентировалась на всестороннее развитие каждой личности, которая определялась как наибольшая ценность общества; всем гражданам Украины гарантируется возможность приобщения к культурно-историческому наследию украинского народа и других национальных общностей, проживающих в Украине.

Создание украинской государственности, процесс культурного и духовного национального возрождения немислимы без обновления школы. Одной из важнейших основ теоретической концепции и практической деятельности обновленной общеобразовательной и высшей школы должна быть ориентация на формирование национальной культуры личности, наращивание культурно-духовного потенциала общества.

Именно такая направленность реформирования системы образования в Украине зафиксирована и в законе «О национальных меньшинствах». Это закономерно, поскольку современный мир, с его глобальными экологическими проблемами, кризисом духовности, утратой национального «Я» и способности к диалогу между поколениями и этносами объективно на первое место ставит проблему возрождения национально-культурной личности, которая способствовала:

- усвоению и сохранению ценностей национальной культуры,
- возрождению национальной гордости и национальной самобытности,
- повышению статуса национально-культурных достижений других народов;
- воспитанию активной жизненной позиции и в совершенстве владела способами деятельности на благо себя, народа, государства.

Проблема этнического воспитания школьников на основе традиционной культуры приобретает особую актуальность в современной социокультурной ситуации, характеризующейся идеологической неопределенностью, многофакторностью, характеризующейся идеологической неопределенностью.

В частности, в «Концепции национального воспитания», «Концепции гражданского воспитания» четко определена цель деятельности учебно-воспитательных учреждений разных уровней – формирование высокообразованной, творческой, нравственной личности с лучшими чертами национального характера и национальное самосознанием.

Выбор языка обучения законодательно регламентируется Конституцией Украины и законом «О национальных меньшинствах».

В Концепция этнополитического развития крымского общества подчеркнута, что «... последовательное решение проблем малочисленных автохтонных этносов Крыма (караимов, крымчаков), обеспечение их прав на политическое, социально-экономическое и культурное самовыражение», а также «... формирование и распространение идей межэтнического согласия и сотрудничества, общеукраинского духовного единства и патриотизма» – одна из глобальных задач в развитии Крыма [2].

Согласно концепции этнополитического развития крымского общества,

Цель статьи. Раскрыть особую актуальность этнического воспитания школьников на основе традиционной культуры в Крыму.

Изложение основного материала. Школа в Крыму нуждается в новых нетрадиционных идеях и теориях, которые соответствовали бы оптимальному развитию ребенка и современным потребностям общества. В свою очередь социальная обусловленность перестройки образования, закономерности усвоения педагогического мастерства учителя, потребности педагогической практики нуждаются в более обоснованном анализе, обобщении и творческом использовании опыта, накопленного на протяжении всей истории. Прослеживая пути развития теории и выявляя особенности воспитания в разные исторические периоды и у разных этносов Крыма, оцениваем с сегоднешних позиций педагогическое наследие, генезис важнейших проблем и явлений. Другими словами, без истории педагогической мысли нет ее теории, а без теории нет, и не может быть научной подготовки новой генерации педагогических кадров.

Историко-педагогические исследования помогают перебороть безразличие к проблемам образования и воспитания, а также глубоко раскрыть больше аспектов проблемы подготовки учителя к работе в поликультурном социуме через изучение их в динамике на разных этапах развития общества.

Сегодня ученых наиболее интересуют периоды, связанные с появлением в Крыму новых концепций, подходов, когда развитие педагогической мысли сопровождается накоплением новых знаний, которые становятся общечеловеческими ценностями. Именно к таким периодам развития педагогической мысли принадлежит конец XIX - середина XX века. Специфика обозначенного периода определяется своеобразием социально-экономической, духовной жизни общества, особенностями развития теории и практики обучения и воспитания.

Особый интерес вызывает вопрос о воспитании и обучении детей малых этносов Крыма, т.к. перед Украиной сегодня стоит важная задача – способствовать консолидации и развитию украинской нации, ее исторического сознания; традиций и культуры; речевой и религиозной самостоятельности всех национальных меньшинств.

Это связано с тем, что в 70-80 годы XX столетия сложился ряд противоречий в системе образования, в частности, педагогических работников готовили в вузах Украины по учебным планам, программам и учебникам, национальный компонент, которых составлял около 2% от общего объема дисциплин. Действовала тенденция национального нивелирования подготовки педагогических кадров и отрыва образования от национальной культуры.

Образовательная стратегия заключалась в трансформации будущим поколениям только интернационально-общего культурного наследия и игнорировании, отказе от всего национально-личного. Образование подчинялось цели фарсового сближения и слияния наций. Вместо утверждения гармонии как единства разнообразия национальных культур внедрялась монооднородная, стандартизованная общесоюзная культура. Вместе с целыми народами, нациями десекуляризовались, превращались из целей в средства развития и человеческие личности. Образование должно было способствовать утверждению догматизированных, единоправильных идеологических ценностей.

Принятие закона «Об образовании» способствовало возвращению

6. Загородна Л.П. Формування основ педагогічної техніки у майбутніх фахівців дошкільного виховання: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / Загородна Людмила Петрівна. - К., 2001. - 261 с.

7. Корякіна І.В. Визначення критеріїв та показників готовності майбутніх вихователів до здійснення фізичного виховання дітей дошкільного віку/ І.В. Корякіна // Вісник Глухівського держ. пед. ун-ту. Серія: Педагогічні науки. - 2010. - Вип.16. - С. 42-47.

8. Петренко С.А. Підготовка майбутніх вихователів до формування у дітей дошкільного віку основних рухових умінь і навичок: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Петренко Світлана Анатоліївна. — К., 2007. — 297 с.

References:

1. Artemova L.V. Priorytety v pidgotovci pedagogiv doshkil'nogo profilu / L.V. Artemova // Doshkil'ne vyhovannya. - 2002. - #2. - S. 7-9.

2. Bex I.D. Stanovlennya profesionala v suchasnykh social'nykh umovax / I.D. Bex // Pedagogika tolerantnosti. - 2001. - #2. - S. 157-162.

3. Byelyen'ka G.V. Vy'xovatel' ditej doshkil'nogo viku: stanovlennya faxivcu v umovax navchannya. Monografiya / G.V. Byelyen'ka. - K.: Svitly ch, 2006. - 304s.

4. Boginich O.L. Zmist faxovoyi pidgotovky` pedagoga v galuzi fizy`chnogo vy`hovannya v umovax stupenevoyi osvity` / O.L. Boginich // Psy`xologo-pedagogichni problemy` pidgotovky` vely`tel's'ky`x kadriv v umovax transformaciyi suspil'stva: Materialy` mizhn. naukovo-teoret. konfer. - K.:NPU, 2000. - Vy`pusk 1. - S. 117-120.

5. Vil'chkovs'kyj E.S. Teoriya ta metody`ka fizy`chnogo vy`hovannya ditej doshkil'nogo viku: Navch. posib. / E.S. Vil'chkovs'kyj, O.I. Kurok. - Sumy`: VTD "Universy`ets ka kny`ga", 2011. - 428 s.

6. Zagorodnya L.P. Formuvannya osnov pedagogichnoyi teknyky` u majbutnix faxivciv doshkil'nogo vy`hovannya: dy`s. ... kand. ped. nauk: 13.00.08 / Zagorodnya Lyudmy`la Petrivna. - K., 2001. - 261 s.

7. Koryakina I.V. Vy`znachennya kry`teriyiv ta pokazny`kiv gotovnosti majbutnix vy`xovateliv do zdajsnennya fizy`chnogo vy`hovannya ditej doshkil'nogo viku/ I.V. Koryakina // Visnyk`k` Glukhiv's'kogo derzh. ped. un-tu. Seriya: Pedagogichni nauky`. - 2010. - Vy`p.16. - S. 42-47.

8. Petrenko S.A. Pidgotovka majbutnix vy`xovateliv do formuvannya u ditej doshkil'nogo viku osnovny`x ruhovny`x umin` i navy`chok: dy`s. ... kand. ped. nauk: 13.00.04 / Petrenko Svitlana Anatolijivna. — K., 2007. — 297 s.